

СЕНТЕРҮ СҮЛӘ

Вәрнар район хаҗаҗә

2011 сұл
раштав/декабрь/ уйахән
7-мәшә
юн кун
146/10461/ №
Хакә ирәклә

1930 сұлхи ноябрән 1-мәшәнчен тухаты

электронлә адрес:
print@vurnar.cap.ru

Суйлав пәтәмлетевәсем

С. ЧИКМЯКОВА сән үкерчәкә.

Вырсарни кун, декабрән 4-мәшәнче, иртнә суйлава Вәрнар райончн суйлавсәсен 69,36 процентчә хутшәннә. Уйрамах Волонтер, Күлхәрри, Пәваяль, Савалкас тата Сәкәт яләсенче сынсем хастар пулнә, унта списка кәртнә сынсен 90 ытла процентчә суйлав участокәсене пынә.

Вәрнар территори суйлав комиссиян даннайәсем тәрәх, Вәрнар райончә Раҗсей Федерациян Патшаләх Думине суйланма тивәс сәнсе илнә Пәтәм Раҗсейри «Единая Россия» партишән

пуринчен ытла сасә панә – пәтәмпе 9441 (53,16%). «Справедливая Россия» парти – 2889 (16,27%), КПРФ – 2847 (16,05%), ЛДПР – 1511 (8,51%), «Патриоты России» парти 271

(1,53%), «Яблоко» 138 (0,78%), «Правое дело» 44 (0,25%) сасә пухнә.

Пәрлехи суйлав округәпе пәр мандатлә 3-мәш суйлав округән Вәрнар территориенче Чәваш Патшаләх

Канашән пилләкмәш сасәлаври депутатәсен суйлавән кәтартәвәсем сапла:

«Единая Россия» партишән 9767-ән (57,81%), «Справедливая Россия» партишән 2831-ән (13,21%), ЛДПР-шән 1410-ән (7,85%), КПРФ-шән 2544-ән (15,55%), «Патриоты России» партишән 484-ән (2,12%) сасәланә.

Пәр мандатлә 3-мәш суйлав округәпе Чәваш Патшаләх Канашән депутатә пулма вәрнарсем Владимир Свешниковшән 9835 (55,64%), Виктор Анисимовшән 3534 (19,99%), Татьяна Третьяковашән 2205 (12,48%), Александр Ефимовшән 1145 (6,48%) сасә панә. Йәпреҗсем те В.Свешниковшән ытларах сасә панә – 6702 (48,63%), ентешәшән Т.Третьяковашән 4116 суйлавсә (29,87%) сасәланә.

Район территориенче савән пекх пилләк ял поселенийән пусләхәсене те суйланә. Пуринчен ытла сас пухнә май, Санарпус ял тәрәхне Сергей Карпов, Мән Турхан ял тәрәхне Олег Григорьев, Кульцав ял тәрәхне Евгений Нараткин, Кәҗән Кипек ял тәрәхне Сергей Волков, Упнер ял тәрәхне Надежда Алексеева ертсе пырәс.

13-мәш суйлав округәпе Калинин ял поселенийән депутатән хушма суйлавәнче пуринчен ытла сасә пухса Владимир Афанасьев сәнтернә.

Уважаемые жители Чувашской Республики!

Сердечно благодарим вас за поддержку Партии «ЕДИНАЯ РОССИЯ» и выдвинутых ею кандидатов на выборах депутатов Государственной Думы России и Госсовета Чувашии, за поддержку социально-экономического курса Президента России Дмитрия Медведева и лидеры Партии Владимира Путина, того курса, который реализуется в Чувашии Президентом Михаилом Игнатьевым.

Благодаря выбору избирателей Чувашии, мы можем обеспечить стабильное развитие страны и республики, наших городов и сел.

Партия «ЕДИНАЯ РОССИЯ» будет и впредь ответственно работать по выполнению ваших наказов, направленных на улучшение качества жизни в республике во благо народа Чувашии.

Чувашское региональное отделение Партии «ЕДИНАЯ РОССИЯ».

В.Путин – Президент кандидачә

Сәк йышәншән «Единая Россия» партин XII съездәнче 614 делегат пәр саслән сасәланә.

«Эпир пурте пәр шухәшлә. Эпир хамәртән пәртән-пәр кандидата Владимир Владимирович Путина сәнетпәр. Вәл – пирән партин председателә. Вәл пирән парти йәркелекенә. Унан курсә Раҗсей граждәнәсене пәрлештерчә. Путин ячәне Раҗсейән анәслә аталанавән чылай ситәнәвәне сәнтеревә, малашләхлә проәкчәсем сыхәннә, – тәнә «Единая Россия» партин Аслә Канашән председателә, Раҗсей Патшаләх Думин председателә Борис Грызлов.

Владимир Путин хәйне Раҗсей Президентчән кандидатне тәратнәшән-тав тунә. «Юлашки 10 сұлта пирән сәршыв пуласләхән никәсне хывма май килчә. Раҗсей чәрәлән пәлтерәшлә тапхәрә иртрә, сулмакля тата сирәп аталанма условисем туса хунә. Малашнехи тәп задача – сәк никәс синче вәйлә, пуян, хәтлә Раҗсей, XXI әмәр Раҗсейне туса хурасси», – пәлтернә вәл.

Чәваш енре суйлавән малтанхи пәтәмлетевәсем тәрәх, Раҗсей Патшаләх Думин суйлавәнче «Единая Россия» 43,42 процент сасә пухнә, КПРФ – 20,90%, «Справедливая Россия» – 18,79%, ЛДПР – 10,67%, «Патриоты России» – 1,32%, «Яблоко» – 1,32%, «Правое дело» – 0,36%.

Чәваш Патшаләх Канашән депутатәсен суйлавән кәтартәвәсем сәкән пек: «Единая Россия» партишән суйлавсәсен 44,87 процентчә, КПРФ-шән – 19,65 процентчә, «Справедливая Россия» партишән – 19,39 процентчә, ЛДПР-шән – 10,77 процентчә, «Патриоты России» партишән 2,11 процентчә сасәланә.

ТАНЛАШТАРМА:

2007 сұлта РФ Патшаләх Думин суйлавәнче республикари суйлавсәсен 62,27 процентчә «Единая Россия» партишән сасәланә, КПРФ-шән – 12,64%, «Справедливая Россия» партишән – 10,32%, ЛДПР-шән – 8,49%. Ытти парти 7 процентлә барьертан иртеймен.

ТӘРӘСЛӘВ

Суя эрех сутнәшән

Алкогольлә продукцин саккунсәр саврәнәшне чарассине сәршыв правительствн пысәк тимләх уйәрәтә

Сәршыв бюджетчә пысәк сухатусем түсет: вәрттән производительсем, акцизсемпе хушма хак налукәсене тәлемесәр, саккуна пәхәнса әслекен компанисенчен 1,5–2 хут йүнәрех эрех туса кәларассә, миллионшар литр суя продукци сугассә. Хаксем самаях йүнәрех пирки вәрттән алкоголь секторә сав тери анлә сарәлнә.

Хәш-пәр кәтартусем тәрәх, паян вәл пәтәм рынокән 40 ытла процентне йышәннә. Паллах, сәкә хәрушә та шу-хәша яма кирлә кәтарту – сугу-илүре йүнә те пахаләхсәр алкогольлә продукци нумай пирки алкоголизм чирә хә-вәрт сарәлатә, сынсен сывләхәпе пурнәсәшән, наци генфончәшән хәрушләх тухса тәрәтә.

Тәп федераллә округри массәллә информация хәтәр-әсен представителәсемпе тәл пулнә май, Раҗсей Президентчә Д.Медведев алкоголизм ыйтәвне татса парас тесен «явалпәх ыйтәвә» пәлтерәшлине паләртнә.

Чәваш ен Президентчә М.Игнатьев пурәрнипе республикари алкогольлә продукцин вәрттән саврәнәшне тупса паләртассипе тата чарса лартассипе каләпәшлә әс пух-ланнә. ЧР Шалти әссен министрствин малтанхи информация тәрәх, «Беркут-3000» общество урлә республикари суя акцизлә маркәллә эрехе 76,5 пин кәленче (пәтәмпе 6,6 миллион тенкәләх) илсе килнә. Паләртнә тәрәх, ку продукцие организаци 90 сугу-илү объектне күрсе килнә. Тәрәсләв вәхәтәнче, 3190 кәленче эрехе сав-рәнәшран кәларнә. Суя продукци тәсәсем – «Выбор. Хлебная», «Пшеничная», «Старорусская» эрехсем.

Малтанхи информация тәрәх, «Старорусская» шурә эрехре ацетон тупнә. Ку эрехре сиенлә хутәшсем пурри-не тата федераллә акцизлә маркәсен чәнләхне тәрәслә-ме продукцие экспертизана янә. Роспотребнадзор управ-ленийә «Старорусская» эрех сын сывләхәшән тата пур-нәсәшән хәрушине паләртнә тәрәсләв ирттерет. Унан резултатәсем тәрәх уговорлә әс пурәрасси е админист-ративлә явал тыттарасси сәнчен йышәнү пулә.

Лицензи паракан орган пулнә май, ЧР Экономика ата-ланавән министрствн те сугу-иләвә суя маркәллә эрех кәларнине тәрәсләт.

Суя эрех хамәр района та тупәннә: Вәрнар райовән «Экспресс» тата «Мария» обществән Калининәри лавки-сенче. Административлә явал тыттарас тәлләвпе ма-териалсене Вәрнар райовә тәләшле Роспотребнадзо-рән Чәваш Республикинчи управленине янә. Алкогольлә продукцие ваккән сугма ирәк паракан лицензи чарса лар-тас тәлләвпе Арбитраж судне материалсене «Т.Д.Ака-туй», «Виакар» обществәсем тәләшпе ярса панә. Вәр-нар райовә тәләшпе те материалсене хәтәрленә. «Ма-рия» обществана лицензи тәсса пама хирәсләме йы-шәннә. Пахаләхсәр алкогольлә продукцие ваккән сугу-илү объектәсене турттаракансем те («Беркут-3000», «Прима» (Чегем хули), «ВинСити», «Алкоопторг» (Пав-ловский Посад), «Ромта» обществәсем) тәләшпе те тәрәсләв мероприятиәсем иртәс.

ЧР Экономика аталанавән министрствн Чәвашлот-ребсоюз тыгәмәнчи организацисен тата Шупашкарти сугу-илүпе обществәлла апатлану организациәсен ертүси-сене канашлусене пухатә, ваккән сугу-иләвә суя маркәллә алкоголь лекәссине асәрхәттарма мерәсем йышәнмал-ли сәнчен әнлантаратә. Алкоголь рынокне хутшәнкан-сен Ассоциацияәпе пәрле алкогольлә продукцин пахаләх-не тата сав вәхәттрах федераллә маркәсен чәнләхне тәрәсләме киләшү тунә. Ассоциаци кәтартәвәсем тәрәх, вырәнта туса кәларнә, лайәх пахаләхлә эрехе сугтасси тәрәсләвпе әнлантару әсә хысәән 10 процент үснә.

Алкогольлә продукцин вәрттән саврәнәшне асәрхә-тарассипе каләпәшлә әс малашне те сирәп пурнәсәшән.

САНТАЛАК

Кәҗнерни кун	Эрне кун	Шәмәт кун
8.12	9.12	10.12
-1	-6	-9
-5	-5	-11

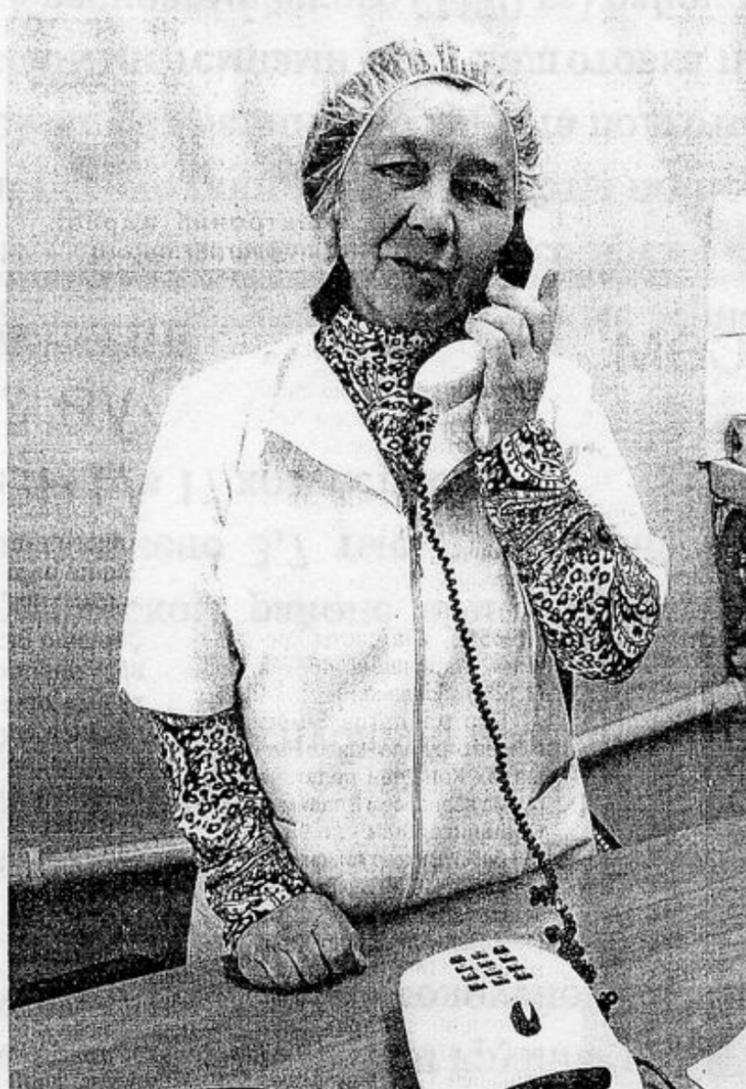
«Метевности» информация агентствн информациячә тәрәх.

Районти «Сәнтерү сүлә» хаҗата 2012 сұлән пәрремәш сурри валли сәрәнтармалли тапхәр вәсләне пыратә. Хаҗат хакә: почта уйрәмәсенче – 187 тенкә те 80 пус, редакция килсе илмелле – 110 тенкә. Юратнә хаҗата сәрәнма васкәр!

Эмелпе кәна мар, ашә сәмахпа та...

Саламаттар!

Санарпусәнчи фельдшерпа акушер пунктчә – райнти тәсләхлө медицина учреждениһәсенчен пәри. Нина Горбунова фельдшер, Раиса Капралова медсестра виҫә ялта – Кивьял Хапәсра, Сәньял Хапәсра, Санарпусәнче – пурәнакан 1500 яхән сыннан сывләхне тәрәслесе тәрәсә. Чирлисем патне кирек мәнле ҫанталәкра ҫитсе пуләшу парәсә.

Н.Горбунова фельдшер.

ЫРА ТӘСЛӘХ

– Эпир Гиппократ тупине панә-ҫке, – терә Нина Ивановна, медицина сферинче пуйан опыт пухнәскер. Вәл Йәпреҫ районәнче Пысәк Улакәси яләнче суралса үснә. Малтанах вәренекән пулма, ҫамрәк әрәва әс-тән пама өмәтленнә, илемлө литература каҫәхса кайса вуланә, тәрлө ҫәршыври ачасемпе ҫырусем сүретнә. Анча та ялти фельдшеран ыра тәсләхә вәйләрах витәм күнә. ҫамрәк хәр Чәваш енре, Сәпәрте стройкара өсленә хыҫҫән сүтә өмәтпе хавхаланса Тобольскри медицина училищине вәренме кәрет. Алла диплом илнә хыҫҫән ҫамрәк специалиста Тюмень облаҫне өслеме ярасшән пуләсә. Тәван өн чәнәвә иләртнәрен Нина Ивановна Чәваш ҫәршывнех тавранатә. Вәрнар районәнчи Мән Турхантә фельдшерпа акушер пунктәнче вәй хума тытанатә. Унтан поликлиникара та тәрәшатә. Санарпусәнчи фельдшерпа акушер пунктне 1979 сүлта өслеме куҫатә. Паянхи кунчненех кунта түрә кәмәлла тимлет. 1984 сүлтанпа медпункт заведующийән тивәсәсене пурнәсүлатә.

Ашпиллө, ҫөлөс, ыра кәмәллә, вашават Нина Ивановна патне сывләха ҫирәплетес тәлөшпе сәнү-канаш ыйтма та час-часах киләсә. Ака «Санары» агрофирма генеральнай директорә Рө-

берт Петров та сиплев учрежденине ҫитрә. Фельдшер апа тимлө итләрә, ыра канаш пачә.

Нина Ивановна өсленә вәхәтра Санарпусәнчи фельдшерпа акушер пунктчә тәрлө ҫәрте вырнаҫнә пулнә, культура сүртәнчә – 2003 сүлтанпа. Пәлтәр фельдшер, акушер, сывә ача, процедура кабинетәсенче юсав өсәсене тәплән ирттернә, кантәксене сәнәрен лартнә. Нина Горбунова сәтел туяна панәшән «Санары» агрофирма ертүсине пысәк тав сәмахә калатә. Пулөмсене таса. Тирлейилем кәртәсшән Ирина Михай-

лоҫа санитарка та хытә тәрәшатә.

Нина Горбунова Раиса Капралова кунне вәтамран 15–20 сынна йышәнәсә. Унсәр пуҫне ялсенчи йывәр чирлө пациентсем, пәчәк ачасем патне куллен сүрәсә.

Чир-чәре асәрхаттарәси сиплессинчен асәтрах. «Кашнин харпәр хай сывләхәшән тәрәшмалла. Хәрарәмсен сүлталәкра пәрре акушер-гинеколог патәнче пулмалла. Тата кашни сүл 15 сүлтан иртнә ҫамрәксенчен пуҫласа аслә әрурисем таранах флюорографи тәпчәвә витәр тухмалла. Шел пулин те хәшпәрисене темәсе хутчен асәрхат-

тарма тивет, ҫав-ҫавах вәсем сывләха тәрәслеттерме васкамаҫсә. Чир-чәре вәхәтра тупса паләртсан хайсемшәнәх лайәх-ҫке», – терә Нина Ивановна. Флюорографи тәпчәвә витәр тухас пулсан ватә сынсене Вәрнара ҫитме кәткәсрах. ҫавәнпа та Нина Горбунова Раиса Капралова аслә әрурисене пуҫса транспортпа илсә каясә. «ҫак вәхәта илсен пирән участокри сынсен 70 проценчә флюорографи тәпчәвә витәр тухнә. Кәтарту тата лайәхланаса шанатпәр», – терә фельдшер. Санарпусәнчи шулта 224 ача әс пухатә, сүрри – ытти ялсенчен. Пур ача та хайсен участокәнче шултанмасан та тухтәрсем кашни вәренекән сывләхә ҫирәп пултәр тесе тәрәшәсә. Садике сүрекән тата шулта вәренекән 130 ачана грипран прививка тунә. ҫавән пекех ҫитәннә 100 сынна вакциналанә. Калас-пулатә, уйәхра 2–3 хутчен участокри врач-терапевт тата педиатр ачасен, ҫитәннисен сывләхне вырәна килсе тәрәсләсә.

Тепәр чух шур халатлә өсченсен кантәрлахи апата кайма та вәхәт ҫук. Вәсен тәл төллөвә – чир-чәре шала кайиччен тупса паләртәси, халәха медицина пуләшәвәне вәхәтра тата пахаләхлә тивәстерәси. ҫумәр татти-сыпписәр сәватә-и, ҫил-тәман алхасатә-и, пациентсем патне ҫитмелле. «Паян ака выләх-чәрлөхе те кантәрла шәвараймарәм», – пәлтәрчә Нина Ивановна.

Нина Горбуновән пәтмәшлө өс стажә – 35 сүл. Хайән профәссине чун-чәререн парәннә тухтәр – пысәк хисәпре. Пуринпе те пәр чөлхә тупатә. «Эмелпе кәна мар, ашә сәмахпа та сиплет», – теҫсә ун пек тухтәрсем пирки. Нина Горбуновән виҫә ывәлла пәр хәр. Кашниех пурнәсра хайән вырәнне тупнә. Шел пулин те мәшәрән кун-сүлө кәске пулнә. Пурнәс төллөвәне Нина Ивановна ачисенче, куҫ тулли мәнүкәсенче тата юратнә өсәнче куратә.

Е.ТИКИНЕВА.

Хисәплө сынна, пултәруллә тухтәра – Николай Михайлович ЯКОВЛЕВА – суралнә кун ячәне чун-чәререн саламлатпәр. Эпир калакан ашә салам сәмахәсем сирән чунә ашәт-чәр, нумай сүл пурәнма вәй-хал хушчәр, сынсене сиплес өсрә үсәсем тума хавхалантарччәр.

Эсир өсчен те тәрәшуллә пулнине мухтанатпәр, сынсене яланах пуләшма хатәришән тав тәватпәр. Пурнәс сүлөпе малашне те ҫәкленүллә кәмәл-туйәмпа утма, өмәт-төллөвәсене пурнәсра кәртме ҫирәп сывләх, иксәлми вәй-хал, тулли төлей сунатпәр. Тавах пархатарлә та сәваплә өсшән.

Сүлсем иртни
ан күтәр тунсәх,
Вәй-халәр пултәр иксәлми.
Сире сунатпәр
ырләх-сывләх
Тата төлей нихсан сүнми.
Вәрнарти
Ивановсен сәмий.

Вәрман – халәх пуянләхә

Михаил Игнатьев Президент Рәсәйән пәрремәш вице-премьерә Виктор Зубков вәрмансенче пушар пулас хәрушләх тапхәрне мәнле ирттерсе янин тата 2012 сүлхи тапхәра хатәрленәсин ыйтәвәсемпе ирттернә видеоконференцие хутшәннә.

ҫитәс сүл вәрман өтрәслән өсчәнәсене тытса тәма 117,2 млн тенкә уйәрәс. Федерацин вәрман хуҫаләх агентствипе киләшү тунә хыҫҫән хушма 25 миллион тенкә килмелле.

«Чәрә контрабанда» мән күрет?

Рәсәйре юлашки сүлсенче экзотика чәр чунәсене туянас кәмәллисен шүчә үсәсх пыратә. Саккунсәр ҫак услам сәврәнәшә наркотиксен тата хәс-пәшал вәрттән сүтәсләхне кәна хайәнчен ирттерет. Сәмах май, пирән ҫәр-шыва кунаш-кал тавар ытларах чухне Африкәран тата Кәнтәр Америкәран, Азирен ҫитет.

СПЕЦИАЛИСТ КАНАШӘ

Анча та Рәсәеө ҫитәрнә чәр чунсен ытларах пайә сүхалас хәрушләх пур тискер фауна тата флорана халәхсен хушшинче сүтәси ҫинчен калакан конвенци (СИТЕС) хүттинә лекет.

ҫавәнпа та вәсене контрабанда меләпе илсә киләсә. Чәрә ҫак тавар сәмәл ө ытти транспортра вырттине сиссе те юлаймән-тәр. Ара вәсене эмелпе сывратса ярасә.

Ветеринарсен куҫә төлне те пулман кайәксем чирлө марри пирки никам та ҫирәплетеймә. Ытларах чухне сүт ҫанталәкра ирәкре сүрекәнсене тытса киләсә ө, питомникрән илсә тухасә. Сүт ҫанталәкри вара инфекцилө пулманни чәнах та иккәленүллә. Иртнә сүлсенчи кәтартусем те ҫакнах ҫирәплетәсә: пропуск пунктәсенче тәрәсләнә кайәксен 80 проценчә орнитозпа чирлө пулнә.

Россельхознадзорән Чәваш өри управленийән чикәри ветеринари контролән пайән пусләхә Надежда Емельянова каланә тәрәх, ҫак мура тупса паләртнә пирки асәннә ведомствән Мускав хулинчи, Мускав тата Тула облаҫ-

сенчи управленийәсенчен пәлтәрнә. Сәмахран, «Домодедово» аэропортәнче Узбекистанран илсә килнә 4250 попугайран 200-шә-вилме өлкәрнә. Лаборатори тәпчәвәсем вәсем асәннә амакпа аптәранине ҫирәплетнә.

Чир сыншән та хәрушләх кәларса тәрәтатә. Темәсе сүл каялла чикә заставин өсчәнәсем сывә мар кайәкран орнитоз ертнә төслөхе Оренбург облаҫәнче шута илнә. Унта 15 сынна больницана асатма тивнә.

Курган облаҫәнче ачасене те шар кәтартнә ку мур. Ыра мар төслөх пирки юнашар регионтан та систерәсә. Чулула облаҫәнчи «Лимпопо» зоопаркпа сүтас умән ирттернә тәпчәвә вәхәтәнче фазан орнитозпа чирлени сиеле тухнә.

ҫак амак кайәксен 150 төснә (сав шутра чәхха та, хур-кәвакала та, кәвакарчәна тата ыттинә те) та парәнтарма пултәрәтә. Попугай йәхне кәрекәннисем уйрәмах сисәмлә. ҫамрәккисен чирлө кәрәшме вәй ситеймест.

Чирлесе ирттернә кайәкра чир микробә тәрса юлнине кура сыншән хәрушләх пур. ҫавәнпа та кайәка сиплеме тәрәшмасан та, сын сывләхне упрәсшән тимлемелле.

Чир сынна хәвәрт ерме пултәрәтә – сывә мар кайәк-кәшәк сәмартинчен те, сунасласан сывләшра тәрса юлнә пайсенчен те, мамәкәнчен те, сурчәкәнчен те, тата ытти те.

Малтанах температура хәларса каятә. Пуҫ тата төртәмсем ыратма пуҫләсә. 18–20 кун таран сив чир аптәрәтма пултәрәтә. Чир шала кайсан миокардит, тромбофлебит аталанас хәрушләх пур. Йывәр сын хәрарәмсен малтанхи тапхәрта хырам үкме те пултәрәтә.

Профилактика төлөшәпе гигиәнәна тата санитари режимне пәхәнмалла, кәвакарчәнсемпе «хутшәнәсран» сыхланмалла, кайәк-кәшәк өрчәтәкән хуҫаләхсенче ветеринарипе санитари мероприятейсәм йөркәлени пысәк пәлтәрәшлө. өсчәнсене чирлес хәрушләх пурри пирки әнлантарса палаллах. Карантин пирки те ан манәр.

Орнитозпа чирлөсрән витәмлө вакцинаци ҫук, чирлө сынсенә май пур таран маларах больницана сүтермелле. Сәмах май, мур пәр сынран теприне ермест.

Надежда ВАСИЛЬЕВА.

ПРЕЗИДЕНТ СЫРАВНЕ ХАҫТАСӘ

«Ялти сәр лаптәкәсене инвестици проекчәсене пурнәслама уйәрса парәс өсә асәтләссә пәлтәрәшлө сүл-йәр пулса тәмалла. Ку өсә пурнәслама тытаннә өнтә. Унта пәрлех муниципалитет тата уйрәм сын харпәрләхәнчи сәр лаптәкәсәмпе спекуляци тәвәсипе сыләннә төсләхсене пәтермелле. ҫавна май Чәваш Республикин Министрсен Кабинетне граждәнем хайсем тытса тәрәкан сәрсене сүтәс кәмәллә пулнине паләртәсә чәнсе каланисене тәпләчрех, вырәнә тухса тата сав сәр лаптәкәсене хак парса пәхәс тухма хушатпә. Кирлө пулсан инвесторшән илбәртүллө, шултанкан сәр лаптәкәсене туянна тата өсене Чәваш Республикин харпәрләхне кәртме Чәваш Республикин майләрах туяну правипе үсә курмалла.»

Чәваш Республикин Президентчә М.В.Игнатьев Чәваш Республикин Патшаләх Канашине янә «Пәтәмпех сын валли тата сыншән» ҫыруран.

Юрий ПОПОВ,
«Вәрнарти аш-какай комбиначә» АУО директорә:

Президент пирән ума пысәк пәлтәрәшлө төллөвәсем лартрә. «Пушә шантарусем пәмастпәр» тени уйрәмах асра юлчә. Михаил Игнатьев ял хуҫаләх сферинчи лайәх өсә паләртрә. ҫак ҫитәнүсем пире, ял сыннисене, савәнтарәсә. Хуҫаләх ертүси пулнә май, курәмлә пуләшәва туятпә. Паян сәнә техника, оборудовани туянатпәр, производствәна сәнәтәтпәр, продукци каләпәшне үстерсе пыратпәр. ҫакә пәтәмпех патшаләх пуләшнине пулса пыратә.

ҫәре тавәрәсчә

Пирән Президент М.Игнатьев килес сүл Чәваш Республикинчи пушә выртәкан пур сәр лаптәкне те сүхаласа акмалли сичнен каларә. ҫаврәнәша кәртмен сәрсем пирән райнти «Мир» хуҫаләхән та пурчә. ҫав лаптәкәсенче «Янгорчино» тата «Санары» хуҫаләхсене тырә акса тума вәхәтләха пачәс. Халә вара лару-тәру паләрмаллах улшәнчә, «Мир» хуҫаләх тырәпула та, сәр улми те, куләста та әнәслә туса илме пусларә. Ял хуҫаләх культурисене кәсал та вәхәтра пуҫса кәртрә, утә-уләм та хатәрләрә. Михаил Тарасов ертүсә тилхепене ҫирәп тытти курәнәтә. Малалла өнесене сүретме лаптәк та кирлө, утә-уләм та ытларах хатәрлемелле пулатә. ҫалпа, унчнен илнә сәр лаптәкәсене уравәшсене тавәрса пәмалла. Вәсем хайсем те ака-суха өсәсене пурнәслама пултәрәсә. Уравәшсен ят сәрәсем-сәке. Тата сәр пайәсене Уравәшра пурәнәкансене вәлөсә панә, сәр илнине ҫирәплетекән документсем кашниннех апра пур.

В.ВОРОБЬЕВ.

Вӑрнарта кино ӱкернӗ

Канмалли кунсенче унчченхи «Мир» пионер лагерӗ вырӑнӗнчи кану бази чӑн-чӑн кино площадки пулса тӑнӑ. Кунта Чӑваш патшалӑх сӑмрӑксен театре сӗнӗ фильм ӱкернӗ.

КУЛЬТУРА

Вячеслав Оринов сценарийӗпе ӱкерекен «Пур каччӑн та пӑр шухӑш» фильмра районти культура сурчӗ сӱмӗнчи халӑх театрен артистсӗсене те рольсем тивӗснӗ. Вӑрнарти 1-мӗш вӑтам школта ӗслекен Лия Пелевина – Ирина, Сӑлкас Кӑкшӑмри культура сурчӗн директорӗ Владимир Димитриев – Сергей, Вӑрнарти хутӑш препаратсен завочӗн ӗсченӗ Борис Кириллов – вӑрман хуҫи Лаврентий, районти халӑх театрен режиссерӗ Галина Иванова – Анастасия Кирилловна ролӗсене вылянӑ. Вӑрнарти хутӑш препаратсен завочӗн директорӗ Владимир Свешников фильмра кӑмпасӑна сӑнарланӑ.

Ку – Вӑрнар тӑрӑхӗнче ӱкернӗ иккӗмӗш кино. Пӗрремӗшне – «Сансӑр тӗнче пушӑ» – илемлӗ фильма икӗ сул каялла Пӑртасра Ивановсен килӗнче ӱкернӗччӗ.

С.ЧИКМЯКОВА.

ВӐРЕНТӰ ӐСЧЕНӐСЕМ

«... Республикара педагогсен самаях креативлӑ ушкӑнӗ ӗслет. Эпир нумай сӗнӗ пилот программисене пурнӑҫлатпӑр, пирӗн пата инсетрен те вӑренме килесӗччӗ», – терӗ хӑйӗн Чӑваш Патшалӑх Канашне янӑ Сӑрӑвӗнче Чӑваш ен Президентӗ М.Игнатьев вӑрентекенсен ӗсче хакласа. Пирӗн района та пуҫаруллӑ педагогсем сахал мар.

Сӑн ӱкерчӗкре – поселоки «Сеспель» ача сачӗн воспитателӗ Ольга Печникова тата Хапӑсри вӑтам школти кӗсӗн классен учителӗ Людмила Бойкова.

Акцие хастар хутшӑннӑ

Республикара Пӗтӗм Раҫсӗйри «Аҫта вилӗм сутнине пӗлтер» акцин иккӗмӗш тапхӑрӗ вӗҫленӗ. Акци вӑхӑтӗнче Наркотӑрӗслевӗн тӗп управленийӗнче те, районсем хушшинчи пайсенче те талӑкӗпех «шанӑҫ телефонӗсем» ӗҫленӗ. Информацие штабра йышӑннӑ хыҫсӑн вӗсем тӑрӑх оперативлӑ следстви ушкӑнӗсем сыйӗнчех тӑрӗслевсем ирттернӗ.

НАРКОТӐРӐСЛЕВ

Наркотике хирӗҫле муниципаллӑ комиссисем те акцие хастар хутшӑннӑ. Вӗсем пуҫарнипе хушма «шанӑҫ» телефонӗсем йӑркеленӗ, акци ҫинчен вырӑнти массӑллӑ информаци хатӑрӗсенче пӗлтернӗ, тӗлпулусем ирттернӗ, наркотике хирӗҫле материалсене сарма волонтерсене явӑҫтарнӑ.

Акци тапхӑрӗнче граждансенчен пӗтӗмпе 178 информаци килнӗ. Ку кӑтарту акцин пӗрремӗш тапхӑрӗпе танлаштарсан чылай пысӑкрах (ун чухне 55 пӗлтерӱ пулнӑ). Йӑрке ху-

ралӗн органӗсен тата наркологи службисен телефонӗсем ҫине килнӗ информацисем, тӗпрен илсен, наркотиксене медицина тӗллевӗпе мар усӑ курнӑ тӗслӗхсемпе, вӗсен саккунсӑр ҫаврӑнӑшӗпе, наркоманипе чирлекенсене сиплессипе ҫыхӑннӑ. Ҫакӑ, паллах, граждансем малашлӑх пирки шутланине, сӑмрӑк ӑру сывӑ ӱстӗр тесе тӑрӑшнине кӑтартать.

Акци вӑхӑтӗнче йӑрке хуралӗн органӗсем 13 уголовлӑ ӗҫ пуҫарнӑ, административлӑ 22 протокол ҫырнӑ.

Е.РОМАНОВА.

РАЙОН ПРОКУРАТУРИНЧЕН ПӐЛТЕРЕҫСӐ

Чарӑнма шутламан та

Ноябрӗн 10-мӗшӗнче Вӑрнар районӗн 2-мӗш суд участкӗн миравай судьи С.В.Уткина 12 талӑклӑха административлӑ йӑркепе арестленӗ. Водитель прависӗр хӑварнӑ пулин те, вӑл автомобильпе сул ҫине тухнӑ. Пӑр кун маларах акӑ С.Уткин Вӑрнарти К.Маркс урамӗпе ВАЗ 2110 машинӑна тытса панӑ.

2010–2011 ҫулсенче ҫакнашкӑл йӑркене пӑснӑ тӗслӗхсемшӗн, ҫав шутра милици сотрудникӗсен ыйтӑвӗсене пурнӑҫланманшӑн, ӑна темиҫе хутчен те административлӑ явап тыттарнӑ.

С.Уткина пӗлтӑрех водитель прависӗр хӑварнӑ, анчах ҫакӑ уншӑн вӑрентӱллӗ пулман, каллех йӑркене пӑснӑ вӑл. ГИБДД сотрудникӗсем асӑрхаттарнине, суд йышӑнӑвне тимлӗхе те илмест – водитель удостоверенийӗсӗрех машинӑпа ҫӑрет.

Енчен С.В.Уткин чарӑнмасть-тӗк – телӑр хутчен йӑркене пӑссан, ӑна чи пысӑк вӑхӑтлӑха административлӑ йӑркепе арестлеме пултарасӗччӗ.

А.ВЛАДИМИРОВ,

Вӑрнар район прокурорӗн заместителӗ юстици кӗсӗн советникӗ.

Тавӑру

Мӗн хистерӗ-ха мана ҫак тӑрленчӗке ҫырма? Пурнӑҫри ӱкерчӗк алла ручка тыттарчӗ. Нумаях пулмасть больницӑра пулма тӑр килчӗ. Куҫ тухтӑрӗ патне кӗме черет йышӑнтӑм. Тӑраттӑмччӗ ҫапла нимӗн ҫинчен шутламасӑр, кӑштахран алӑк усӑлчӗ те – кабинетран сӑмрӑках мар арҫын тухрӗ. Хӑй аллине пӑр купа рецепт тытнӑ. «Ылхан ҫитрӗ, ылхан ҫитрӗ», – мӑкӑртатать вӑл сӑмси айӗнче. Эп ҫак арҫын патне пыттӑм, унран вӑл тин ҫеҫ каланӑ сӑмахсен пӗлтерӗшне ӑнлантарса пама ыйтрӑм. Вӑл вара чунне усса пачӗ, хӑйӗн пурнӑҫӗ ҫинчен сӑмах тапратрӗ.

Ҫакскер сӑмрӑк чухне пӑр хӑре савнӑ, унсӑр текех пурӑнаймассӑн туйӑннӑ та, авланма шут тытнӑ. Амӑшне пӗлтернӗ. Анчах пулас кин амӑшӗн кӑмӑлне кайман, вӑл ывӑлӗн мӑшӑрланӑвне хирӗҫ пулнӑ. Каччӑ ҫапах та хӑйне ҫуратса ӱстернӗ ҫыннӑн сӑмахӗнчен тухма хӑюлӑх ҫитернӗ, юратнӑ хӑрӗпе пӑрлешнӗ. Паянхи кун та килӗштерсе, тату пурӑнасӗччӗ, виҫӗ ача ҫитӗнтересӗччӗ. Этеме телейлӗ пулма тата мӗн кирлӗ?

Пурте йӑркеллӗ темелле, анчах амӑшӗ туйра каланӑ: «Ывӑлӑм ылханатӑп сана».

Пурӑна-киле арҫыннӑн куҫсӗм япӑхланнӑ, начар курма пусланӑ. Халь вӑл эмелсемсӗр пӑр кун та пурӑнаймасть тесен те йӑнӑш пулмасть. Аннен ылханӗ ҫитрӗ пулы мана тесе шутлатӑ вӑл.

Ман ывӑл ҫукӑ, ҫавӑнпа та эп кун пек лару-тӑрӑва лексе курман. Паллах, ху пӑхса ӱстернӗ, юратнӑ ывӑла юратман хӑрарӑм аллине пама пӑрре те ҫӑмӑл мар пулы ӗнтӗ, килӗшетӗп. Анчах мӗншӗн-ха юратман тесе калама васкатӑр. Ҫак хӑрарӑм малтанах ӑҫтан пӗлнӗ-ши кинӗ еплерех пуласса, унпа пӑр кун та пӑрле пурӑнса курмасӑрах апла калама юрат-и вара? Кинне пӑхса ҫитӗн-

термен, воспитани паманскер, вӑл ул. зл-ырӑ кӑмӑллине мӗнле пӗлме пултарнӑ-ха? Ман шутпа, вӑл ывӑлне нихӑсан та юратман. Упӑшкине алла илейменнипе вӗчӑрхенӗскер, авланичен ывӑлне хӑйне кирлӗ пек пӑркаланӑ, хушусем парса тӑнӑ, ҫакӑ ӑна килӗшнӗ. Урӑхла майпа хӑвӑн кӑмӑлла кӑтартма май ҫук-ҫке. Кинӗпе унӑн мар, ывӑлӗн ӗмӗр ӗмӗрлемелли ҫинчен шутла-

са пӑхнӑ-ши хӑсан та пулин ҫак хунама?

Хамӑн пӗлӗшсемпе пулса иртни аса килет. Ывӑлӗ, ыран-паян врач дипломне алла илмеллискер, хӑйӗн юратнӑ хӑрне амӑшӗсемпе паллаштарма илсе килет. Чей ӗҫкелесе калаҫкаласа лараҫчӗ те... Хӑрӗ ашшӗ-амӑшӗн кӑмӑлне лармасть. Туй хыҫсӑн сӑмрӑксем урӑх хулана тухса кайма, унта ӗҫе вырнаҫма палӑртнӑ пулнӑ. Амӑшӗ каланӑ сӑмах ывӑлӗшӗн яланах саккун пулнӑ, вӑл хальхинче те унӑн ирӗкӗнчен иртеймен – юратнӑ хӑрӗнчен уйрӑлнӑ. Малалла мӗн тетӑр? Ҫак каччӑ сарӑмсӑр вилӗмпе вилнӗ. Тен, унӑн шӑпи урӑхларах килсе тухатчӗ.

Хисеплӗ вулаканӑм, элӗ ывӑлӗ амӑшне итленине хирӗҫ тесе ан шутласамччӗ. Библири ҫак сӑмахсене пите лайӑх аҫтаватӑп: «Упӑшки – арӑмӗ – Турӑ» виҫкӗтеслӗхлӗ ҫемье ҫеҫ телейлӗ». Ҫемье вӑл сӑваплӑ яла, ҫав тери черченкӗскер, ҫавӑнпа айккинчи ҫыннӑн унта хутшӑнма ирӗк ҫук. Ашшӗ-амӑшӗ ачисене ӑнланманнипе, хӑйсен интересӗсене вӗсеннинчен мала хунипе, пӑрпӑрне юратакансене пӑрлешме чарнипе ҫак тӗнчере мӗн чухлӗ ҫын телейсӗр! Ҫапла эпир пурте ачасене телей ҫеҫ сунатпӑр, мӗн туни пурте лайӑх тесе шутлатпӑр. Анчах та суккарла юратупа тӑрӑнчӗкӗрсене сиен кӑни, чи ҫутӑ ӗмӗчӗсене хуҫни пулкалат-ха. Тӗплӗ шутласа туман ӗҫсемшӗн пурнӑҫра тавӑру секечӗ ҫитет. Илтетӑр-и, акӑ вӑл алӑкран шаккаты: тук, тук...

Килӗшӗ – телей ҫӑлкуҫӗ. Ҫамрӑксем телейлӗ пулччӑр тесен, вӗсен сӱлӗ урлӑ ан тӑрӑр, тархасшӑн.

Тамара
БОНДАРЬ.

ПОЭЗИ КӐТЕСӐ

М.ЯМАНДАЙ

Сӑввӑмсем пирки

Сӑвӑшӑн вӑрҫать те кӗсӗн хӑрӗм,
Ху ятна ҫырни те пур-ҫке теп.
Пӑринче, кӑшт тӑрӑхрам-ши, хӑртӗм:
«Юрӗ, пӑрахатӑп та – пӗтеп...»

«Кӗнекӑ те журналу... Выртаҫсӗ...
Пухӑнасӗччӗ тислӗк купилле.
Пӑлӑме хӗҫесӗччӗ, тӑвӑрласӗҫ –
Хуть те ҫӑп-ҫапа тухса силле.

Усси ҫук ун – рифмӑллӑ хӗн-тертӗн.
Сӗкӗнмерӗн тупӑшлӑ ӗҫе.
Кун-сулна эс хӑвӑн мар ирттертӗн.
Хӑҫатушӑн тухрӑн кӗлмӗҫе...»

Шарламасть, ӱпкелемест асли.
Йӑркипех пыратӑ вӑл вуласа.
Ӑнланать (ку манӑн Тур палли)
Сӑвӑсӑр эп хам та пулмасса.

Хуралса килет асаплӑ шухӑш.
Тапӑҫса, ӑна епле шуратӑн?
Сулнака тӗкешӗн ахӑр-вутӑш.
Ҫулӑн хыттинче тӑрӗв шыратӑн.

Хура ҫӑрӗн пит нумай хура сӑр.
Кӑрхи каҫ пек тӗттӗм ҫӑрсенче
Кӑшкӑрсан та ахрам пӑр хуравсӑр.
Хӑйӗнчен хӑех хӑратӑ тӗнче.

Шурӑҫ тӗссӗр мӗлкесем –
ӗмӗлкесем...
Ҫӑршыва пӑри те ыр сунмарӗ.
Хуттӑрленӗ чух мана ун пеккисем
Ҫӑланӑҫ – атте-анне сӑнарӗ.

Чӑрӗлӗх ҫӑл куҫсӗм сӑнеҫсӗ.
Ырра мар пулы тулашӑт хӗвел.
Сахалрах та сахалрах сиплевсӗ.
Килекен ӑрусене пит шел.

Долларлӑ патшасене те тӑвӑр.
Фронтлӑ халь кашни-пӑр вӑр-хурах.
«Пуринпе те ҫырлахса кӗл тӑвӑр!» –
Вӑрентет Исус пек Патриарх.

Кунӑм-сулам ман йӑлтах пушанчӗ.
Ачамсем, мӗскер сире пиллем?
Ҫук ман пӑрчӗк ӗненӑ те шанчӑк:
Тӗнчене ҫалаймасть илем.

Ҫавнашкӑл тем те пӑр, хӑрӗм –
куртӑн:
Сӑвӑ йӑркипе пуҫа килет.
Ӱпенӗс пекех планета кутӑн.
Ҫак та чӑреме ҫурса силлет.

Савӑк сӑввӑм, пирвайхи савниҫӗм,
Вӑйӑра хӑр ҫавӑрни пӑрле,
Асӑмра ҫиҫет те, ҫиҫӗн ҫиҫӗм,
Эп каллех телейлӗ темелле.

Сӑвӑпа эп хамна хам калаҫнӑ,
Калаҫмалӑх ҫын тӗшмен ҫӑрте.
Сӑвӑпа эп хам судья. Хам влаҫлӑ.
Сӑвӑпа шӑнмарӑм Ҫурҫӑрте.

Сӑввӑм, йывӑр чирлесе ӱксен,
Пуҫӑм вӗҫӗнче анне пек ларчӗ.
Эп пачах тӑрса юлсан пӗччен,
Тухтӑр пек – эмел пырса сыптарчӗ.

Пӑрахсан каварлӑ синкере
Сӑввӑм пулчӗ пӑртенех пӑр тус.
Джалиле куҫартӑм «тӑрмере».
Сӑввисем хушатчӗ: «Чӑт та тус!»

Сӑвӑ пуҫ ҫапмасть патшасене.
Аялтан ачашламасть влаҫа.
Маскӑпа улӑштармасть сӑнне.
Тарҫӑ мар вӑл, хӑйпе хӑй хуҫа.

Пулӗ – ҫывӑх тӑвану та писӗ,
Пасара та чӗнӗҫ: «Суй, ан хыт...»
Сутмастьх сана вӑл!
Ун девизӗ:
«Ан ӗнен те, ан хӑра, ан ыйт».

Илӗм-тилӗмле вӑратрӗ килӗм.
Тухӑҫран утӑт хӗвел ури.
Ҫӗн куна эп хӑнари пек килтӗм.
Кучченеҫӗм сӑвӑ пултӑр-и.

13.10.2011.

Саламатпяр!

Савна мӑшӑр, юратна анне, хисеплӗ хуныма, кӑмӑллӑ кукамай-асанне, тараватлӑ тӑванӑмӑр – **Мӑн Турхан ялӑнче пурӑнакан Вера Ивановна УЛХОВА** – 65 сӑл тултӑрчӗ. Юбилей ячӗпе эпир ӑна чунтан юратса, чӗре сӑмне ӑшшӑн сӑпӑрласа, чи сепӗс сӑмахсем каласа саламлатпӑр. Ял сӑнче ыра ятлӑ-сумлӑ пулма, сӑмне телейне, кил ӑшшине хушсах пыма ырлӑх-сывлӑх, иксӗлми вӑй-хал, сӑтӑ ӑраскал сунатпӑр. Хаклӑ сӑнӑмӑр! Эс пирӗн шанчӑк та, телей те, тавах сана пуриншӗн те. Кӗркунне пек тулӑх пултӑр ӗмӗрӗ, Чир-чӗр мӗнне ан пӗлтӗр сывлӑху.

Пурӑнма сунатпӑр сӑмӑре тату, Телейлӗ пултӑр яланах эс сӑрес сӑлу. **Мӑшӑрӗ, ачисем, мӑнукӗсем, сывӑх тӑванӗсем.**

Саламатпяр!

Пирӗн хисеплӗ мӑшӑр, атте, пичче, хунесе, кукаси, асатте – **Шӗнер Ишекре пурӑнакан Александр Николаевич УБАКОВ** – паян, раштавӑн 7-мӗшӗнче, 75 сӑл тултӑрчӗ. Вӑл 33 сӑл вӑрман хушӑлӑхӗнче тимлесе тивӗслӗ канӑва тухнӑ, ӗс ветеранӗ. Хӑйне шанса панӑ тивӗсе тӑрӗ кӑмӑлла, вӑхӑтра пурӑнӑшӑн ӑна нумай Хисеп грамотипе, парнепе чысланӑ.

Хаклӑран та хаклӑ сӑнӑмӑра юбилей ячӗпе пӗтӗм чун-чӗререн юратса, чи сепӗс сӑмахсем каласа саламлатпӑр. Ачусемпе мӑнуксем телей-савӑнӑшне пӗрле пайласа вӑрӑм ӗмӗр пурӑнма ырлӑх-сывлӑх, иксӗлми телей, канлӗ ватлӑх сунатпӑр. Яланах сирӗп чунлӑ та ӑшӑ кӑмӑллӑ, паянхи пекех хастар пул, хӑвӑн ӗсченлӗхӗпе, сӑпайлӑхуна пире хавхалану кӗрсе тӑр. **Эс пирӗншӗн чӑн тӑванран тӑван, Санпа пӗрле чухне пире аван. Сут тӗнчере кур ырлӑх ӗмӗрех, Эпир утатпӑр санпала пӗрлех.**

Мӑшӑрӗ, хӗрӗсемпе кӗрӗшӗсем, ывӑлӗпе кинӗсем, мӑнукӗсем, кӗсӗн мӑнукӗсем, хӑтисемпе тӑхлӑчисем, йышлӑ тӑванӗсем.

РОСГОССТРАХ продолжает компенсационные выплаты

В соответствии с Постановлением Правительства № 1171 от 28.12.2010 г. РОСГОССТРАХ продолжает осуществление компенсационных выплат по договорам страхования жизни, заключенным до 1 января 1992 года.

Компенсации подлежат договоры накопительного личного страхования, заключенные до 1 января 1992 года и действующие на эту дату. К ним относятся: договоры страхования к бракосочетанию, детские договоры страхования, смешанные договоры страхования жизни, договоры страхования дополнительной пенсии.

В 2011 г. выплаты осуществляются в следующем порядке:

- для граждан по 1945 года рождения включительно: в 3-кратном размере остатка вкладов (взносов) по состоянию на 1 января 1992 года;
- для граждан 1946–1991 годов рождения: в 2-кратном размере остатка вкладов (взносов) по состоянию на 1 января 1992 года;
- размер выплаты уменьшается на сумму ранее полученной предварительной компенсации и дополнительной компенсации по вкладам (взносам);
- в случае смерти страхователя или застрахованного лица в 2001–2011 гг., наследники (без ограничения возраста) имеют право на получение компенсации и оплату ритуальных услуг в размере до 6 000 рублей.

Граждане, относящиеся к указанным категориям, должны обратиться в Расчетный центр компенсационных выплат ОАО «Росгосстрах» (РЦКВ), который производит прием документов от граждан со всей России, расчет компенсации и формирование заявок в Управление федерального казначейства (УФК) по Рязанской области для перечисления денежных средств на лицевые счета граждан.

Документы принимаются и обрабатываются до 26 декабря 2011 г., после чего формирование заявок в Федеральное казначейство будет приостановлено до момента подписания очередного постановления Правительства РФ об осуществлении компенсационных выплат в 2012 г.

Документы необходимо направлять в РЦКВ по адресу: 390046, г. Рязань, ул. Введенская, д. 110. Телефон для справок: 8-800-200-0-900, для мобильных – 0530 (звонок бесплатный). Адрес в Интернете: www.RGS.ru.

Саккун проектне ырланӑ

«Производствӑра инкек-синкек пуласран тата профессии чир-чӗрӗнчен пурне те социаллӑ страхласси» Федераци саккунне Чӑваш Республикин сывлӑх сыхлавӗпе социаллӑ аталану министерствин улӑшнусем кӗртме сӗннине Федераци Канашӗ ырланӑ.

ЕҢ СЫХЛАВӒ

Сӗнӗ саккун ӗсӗпе тивӗстерекене ӗс ырӑнӗсене аттестацилени, инкек-синкек пуласран мӗнлӗрех мерӑсем йышӑнни, предпряти-организацисене тӑрӑшакансем медицина тӗрӗслӗвӗ витӗр тухни сӑнчен страхлӑкана пӗлтӗрме хистет.

Производствӑра инкек-синкек пулсан страхлав тарифӗн виҫине ӗстерме пӑхнӑ. Ҫапла вара, страхлав тарифӗн виҫи предпрятири ӗс

условийӗсем мӗнле шайра пулнине тӗрремӗн сыхӑнӗ. Ку вӑл ӗс паракана организацисене тимлекен ӗс условийӗсене лайӑхлатассипе тӑрӑшма хавхалантарӗ.

Саккун проектне Патшалӑх Думи йышӑннӑ, вӑл 2012 сӑлхи кӑрлӑч уйӑхӗнчен вӑя кӗрет.

М.АЛЕКСАНДРОВА,
халӑха социаллӑ хӗтӗлевпе тивӗстерекен пайӑн тӗп специалист-экспертӗ.

Тав тӑватпӑр

Пирӗн хаклӑ сӑнна – мӑшӑра, аттене, асаттене, кукаси – Петр Семенович Архипова хисеплесе юлашки сӑла ӑсатма пулӑшӑн, пысӑк сыхатӑва пирӗнне пӗрле пайланӑшӑн тӑвансене, кӗрӗсене, ӗстешсене, сывӑх сӑнсене, юлташсене чӗререн тав тӑватпӑр, сӗре сити пуҫ таятпӑр.

Мӑшӑрӗ, Михайловсен, Архиповсен сӑмӑсем.

Поздравляем!

От всей души поздравляем нашу дорогую и родную Светлану Владимировну СЕМЕНОВУ, проживающую в п.Вурнары, с 25-летием. А также дочку АЛЕКСАНДРОВУ Екатерину Андреевну и маму ВЕДИНУ Евгению Тимофеевну, проживающих в д.Рунги. Желаем здоровья, бодрости духа, радости жизни и долголетия!

Прекрасный возраст – 25 лет, Желаю в Рим вам слетать, Дари глазам чудо – мир. Души – любви страсти пир. На ноги встав, иди вперед. Без сожалений и забот А нам за славный юбилей Грамм по сто водочки налей, Наш любимый человек.

Ивановы, Александровы, Григорьевы.

РЕКЛАМА ОБЪЯВЛЕНИЯ РЕКЛАМА ОБЪЯВЛЕНИЯ РЕКЛАМА

СДАЮ
779. 1-ком. кв-ру, северо-западный район, г.Чебоксары, желательна молодая семья. Т.89603015281.

НОВОГОДНИЕ СКИДКИ!!!
1000 руб. – 10 %, 5000 руб. – 15%, 10000 руб. – 20% с 10 декабря в магазине «РАДУГА», ул. Гагарина, 44 «в». Кредит.

10 декабря в РДК
г.Пенза представляет выставку-продажу новой коллекции утепленных пальто, полупальто
Рассрочка 0%
Ждем Вас с 10 до 18 час.
Наши цены вас приятно удивят.

Оптовое-розничная сеть «Бакалейка»
С 5 по 18 декабря

1. Отруби – 3 руб. 30 коп. за 1 кг.
2. Пшеница – 5 руб. 10 коп. за 1 кг.
3. Масло подсолнечное рафинированное «Ласка» – 46 руб. за 1 л.
4. Мука в/с (г.Уфа) – от 10 руб. 30 коп. за 1 кг.

Акция!

Мы всегда рады Вам! Т. 89176673146.

На территории рынка ООО «Шанс»

778. Утер. паспорт, зачетную книжку, водительское удостоверение на имя Грушаниной И.Е., прошу вернуть за вознаграждение. Т.89373760436.

Коллектив магазина «НАДЕЖНЫЙ» поздравляет всех с наступающим Новым Годом и сообщает, что отдел бытовой техники, находящийся на рынке «Шанс», переезжает в соседнее здание на 2 этаже м-на «Надежный-инструменты» по адресу: п.Вурнары, ул. К.Маркса, д.49. Подарки, скидки при покупке товара свыше 2000 руб.

На основании Постановления Главы Вурнарского района Чувашской Республики от 13.10.2011 года №609 «О проведении аукциона по продаже муниципального имущества», администрация Вурнарского района Чувашской Республики сообщает о проведении аукциона по продаже здания учебного корпуса № 2, пристрой к учебному корпусу № 2, общей площадью 1241,68 кв.м., с земельным участком на котором оно расположено общей площадью 10755 кв.м. по адресу: Чувашская Республика, Вурнарский район, с. Калинин, ул. Ленина, д. 50. Признать аукцион не состоявшимся, так как на лот подана только одна заявка. Победителем аукциона признать Багдасарова С.С.

8 декабря в поликлинику Вурнарской ЦРБ приезжает выездная бригада специалистов из Республиканского центра здоровья.
Специалисты Центра на современном оборудовании проводят:

- измерение роста и веса, определение процентного соотношения жировой, мышечной, водной части в организме;
- тестирование на аппаратно-программном комплексе для скрининг-оценки уровня психофизиологического и соматического здоровья, функциональных и адаптивных резервов организма;
- компьютеризированный скрининг сердца;
- ангиологический скрининг с автоматическим измерением артериального давления и расчета плече-лодыжечного индекса;
- экспресс-анализ для определения общего холестерина и глюкозы в крови;
- комплексная оценка функций дыхательной системы.

Врач Центра на основе полученных результатов разрабатывает прогноз состояния здоровья, определяет индивидуальные риски и дает рекомендации по ведению здорового образа жизни.

Прием бесплатный, на третьем этаже поликлиники с 10 до 15 часов, при себе иметь паспорт, страховой медицинский полис, СНИЛС, бахилы или сменную обувь.

На предварительную запись звонить по телефону 89051970121.

УСЛУГИ

152. Тамада, музыка, видео. Т.89279924925.

725. Установка дверей и окон. Т.89278617274. 2-2

751. В Малдыкасах работает шерстебойка. Т.89278485191.

590. Спутниковое цифровое телевидение Триколор. Телекарта от 3000 руб. Бесплатное обслуживание. Т.8-906-385-29-30.

492. Ус. юги плиточника. Т.89373760077. 10-10

71. Ремонт ТВ на дому. Гарантия 2 месяца. Т.89063838087.

754. Строительство, ремонт, отделка. Т.89613426104.

770. Ремонт квартир всех видов. Т.89613455242.

ТРЕБУЕТСЯ
741. В кафе «Мила» требуется официантка. Т.89278424870. 3-2

СНИМУ
762. Кв-ру без мебели. Т.89196615431. Чистота и своевременная оплата.

775. Молодая семья СНИМЕТ кв-ру, комнату. Т.89279952687.

КУПЛЮ
761. Бычка от 1 до 5 месяцев. Т.89278634608.

755. Тормозные механизмы задних колес «Москвич-2141». Т.89613426104.

752. Овец, ягнят. Т.89033466636. 22-1

ЗАО МСО «ВУРНАРСКАЯ» ПРЕДЛАГАЕТ одно- и двухкомнатные квартиры по долевому строительству с индивидуальным отоплением и горячим водоснабжением в п.Вурнары по пер. Тракторный, на земельном участке под кадастровым номером 21:09:280135:209. Возможно участие в долевом строительстве участников ВОВ по выданным свидетельствам. С проектной декларацией можно ознакомиться на сайте: <http://www.vur-mso.narod.ru>. Обращаться по т.: 8(83537) 2-52-36, 2-71-56, 8-919-679-93-49.

ПРОДАЮ
731. 1-ком. кв., ул. К.Маркса, 4/5 кирп. дома в хорошем сост. за 930 т.руб., свободна для проживания. Рассм. кредит или сертиф. Т. 89276673559.

722. Дрова, брус, доски обрезные, необрезные, сосна, береза. Изготовим на заказ. Т.89176760936. 10-3

510, 511. КамАЗ-5320. Т.89063663949.

648. Кирпичи всех марок, керамзитные блоки, гравмассу, шифер, колесные кольца. Т.89278433007.

649. Пиломатериалы, береза необрезная – 2500/м³. Т.: 89063809239, 89603063342.

769. Комнату. Т.89603055136. 5-1

774. А/м ВАЗ-2112, цв. – кварц, 2006 г.в., один хозяин, не битая, автозапуск, подогрев сидений, МР-3. Цена 210 тыс. руб. Торг. Т.89196728675.

792. 1-ком. кв. с индивид. отоп. Т.89063847017. 2-1

477. ВАЗ-2111, 2007 г.в., в идеальном сост. Т.89373741105.

Главный редактор
АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Сёнтёрү сүлө» («Путь победы)» – В.В.НИКОЛАЕВ.

Учредители – Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела ЧР, АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Сёнтёрү сүлө».

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Чувашской Республике – Чувашия, свид. ПИ № 21-00106 ТУ от 23 июня 2010 года.

НАШИ АДРЕСА: 429220, Чувашия, п.Вурнары, ул.Советская, д.15, 2-й этаж; пер. Коммунальный, 4.

НАШИ ТЕЛЕФОНЫ: главный редактор – 2-52-30; отделы: сельской жизни; экономики и правовой жизни; рекламы – 2-52-57, бухгалтерия – 2-55-57, типография – 2-59-40.

Ответственность за точность приведенных фактов, опубликованных в газете, несут авторы, рекламодатели. Рукописи не рецензируются, не возвращаются. Материалы на правах рекламы публикуются под знаком ®

Индекс издания 54813. Печать офсетная. Объем 1 п.л. Тираж 3863 экз. Заказ 658.

Сёнтёрү сүлө (Путь победы)

Газета выходит на чувашском языке два раза в неделю – по средам и субботам. Время подписания в печать – 15 ч. 30 мин. По графику – 16 ч.

Отпечатано в типографии АУ ЧР «Редакция Вурнарской районной газеты «Сёнтёрү сүлө» («Путь победы»).